

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Vrouwenverkiezingsdebat

Springveld, C.

Citation

Springveld, C. (2003). Vrouwenverkiezingsdebat. *Bestuurskundige Berichten*, 18(2), 19.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211039>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211039>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De inflatie van privacy en veiligheid

Hoewel de cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau geen significante stijging van het onveiligheidsgevoel van de burger laten zien, buitelden politici het afgelopen jaar over elkaar heen met voorstellen om tegemoet te komen aan de gevoelens van onveiligheid van de burger. Zelfs partijen die zich gewoonlijk niet lieten leiden door een ideaal van law and order, plaatsten opeens het thema "veiligheid" boven aan de lijst van hun verkiezingsprogramma. Veiligheid werd opgeblazen tot een hype die maandenlang de politieke agenda heeft beheerst.

De oplossing voor de veiligheidsproblematiek werd bovendien vrijwel unaniem gezocht in het verhogen van repressie. Met andere woorden, in de ogen van de politici kon alleen de politie de veiligheid van de burger redden. Voor een niet onbelangrijk deel kon aan de roep om repressie tegemoet worden gekomen door de reeds bestaande bevoegdheden van politie en justitie beter te benutten, maar de wetgever wilde ook zelf daadkracht vertonen en heeft derhalve een reeks voorstellen gedaan die de bevoegdheden van de politie versterken. De meest in het oog springende voorstellen zijn wellicht de uitbreiding van DNA-onderzoek, en de invoering van preventief fouilleren en cameratoezicht. Ten behoeve van DNA-onderzoek kan de Officier van Justitie tegenwoordig celmateriaal laten afnemen van verdachten van zelfs tamelijk lichte misdrijven zolang er sprake is van "ernstige bezwaren". De politie kan sinds kort binnen een als "veiligheidsrisicogebied" aangewezen wijk voorbijgangers zonder enige verdenking fouilleren. Cameratoezicht wordt momenteel al op verschillende plekken toegepast, maar zal in de toekomst worden voorzien van een wettelijke grondslag.

Het bovenstaande lijkt tot de conclusie te moeten leiden dat het recht op privacy het slachtoffer van de inflatie van het recht op veiligheid is geworden. Inderdaad valt op dat de waardering van privacy de laatste jaren sterk is afgenomen. In de jaren zeventig werd het voorstel om een wettelijk gereguleerde volkstelling te houden nog afgeschoten met een

verwijzing naar het gemak waarmee de Duitse bezetter in de oorlog de Joden had kunnen traceren dankzij de efficiënte bevolkingsregisters van de gemeente Amsterdam. Iedere inbreuk op privacy werd destijds gepresenteerd als een eerste stap op weg naar een totalitaire samenleving. Van het idee dat het recht op privacy een dam zou moeten opwerpen tegen het fascisme is tegenwoordig echter niet veel meer over. Bij de voorstellen in het kader van het huidige veiligheidsbeleid haast de wetgever zich juist om te stellen dat het recht op privacy geen absoluut recht is. Het enige wat resteert is een aantal regels die een behoorlijk beheer van persoonsgegevens moeten garanderen. De bescherming van privacy is dus verworpen tot een aantal voorwaarden die een zorgvuldige schending van privacy garanderen.

Bij de beoordeling van de bovenbeschreven devaluatie van privacy dient wel in het achterhoofd te worden gehouden dat aan deze devaluatie een aanzienlijke inflatie van privacy is voorafgegaan. Het toepassingsbereik van het recht op privacy is vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw namelijk sterk uitgebreid. Aanvankelijk beschermde het recht op privacy uitsluitend een aantal zaken die strikt privé werden geacht, zoals de intimiteiten binnen de kring van huis en gezin. Deze privé-zaken kregen een relatief hoge mate van bescherming, maar daar stond tegenover dat men in het publieke leven in beginsel geen aanspraak kon maken op privacy-bescherming. Zo ging de wetgever

er een aantal decennia geleden nog vanuit dat het verbod op verborgen cameratoezicht kon worden beperkt tot besloten ruimtes omdat het recht op privacy niet in het geding zou zijn in de publieke sfeer. Het recht op privacy beschermde louter privé-zaken. De meer publieke vrijheden kregen wel juridische bescherming, maar niet onder de vlag van privacy.

Het privaats-publiek onderscheid is niet meer terug te vinden in de huidige ideeën over privacybescherming. De burger claimt tegenwoordig ook privacybescherming in situaties die niet strikt privé zijn, zoals bij het winkelen in de supermarkt, bij wandelingen op de openbare weg en zelfs bij politieke optredens. De "Privacywet", dat wil zeggen de Wet bescherming persoonsgegevens, erkent die aanspraken. De wettelijke privacyregels gelden namelijk voor alle persoonsgegevens. Ook toezicht in de openbare sfeer staat nu wel op gespannen voet met het recht op privacy, aldus de huidige wetgever. De door het recht op privacy beschermde privé-sfeer is kennelijk aanzienlijk opgerekt.

Het feit dat de wetgever de afgelopen jaren vaker inbreuken op privacy heeft toegestaan is derhalve niet alleen te wijten aan de inflatie van het begrip "veiligheid". De toename van het aantal inbreuken op privacy is ook een gevolg van de inflatie van het begrip "privacy". Als het toepassingsbereik van het recht op privacy verruimt, is het immers onvermijdelijk dat er steeds meer privacyclaims moeten worden afgewezen. Degenen die willen dat het recht op privacy een zwaarwegend argument blijft in het huidige politieke debat over veiligheid, zullen dus selectief moeten omspringen met hun beroep op dit recht. Een onbegrensde inflatie aan privacyclaims komt het recht op privacy namelijk niet ten goede. Ook voor privacy blijkt uiteindelijk te gelden: "meer is minder".

Mr. P.H. Blok

VROUWENVERKIEZINGSDEBAT

Een tot op de laatste plaats gevulde Hooglandse Kerk, zes prominente politica, vier hoogleraren en evenveel zoveel thema's vormden de hoofdingrediënten van het vrouwenverkiezingsdebat dat op 13 januari in Leiden werd gehouden. De studievereniging voor politicologen in Leiden (SPIL), de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en studentenvereniging Augustinus hadden de handen ineengeslagen om na de val van het kabinet Balkenende en in aanloop naar de vervroegde tweede Kamerverkiezingen van 22 januari een politiek debat te organiseren

Nadat vorig jaar tot tweemaal toe het prominente debat geen doorgang kon vinden door respectievelijk de val van het tweede Kabinet Kok in april en de moord op Pim Fortuyn een maand later, bleek driemaal scheepsrecht te zijn. Een viertal thema's, die het afgelopen bewogen jaar een prominente rol speelden in het publieke en politieke debat, kwamen tijdens het vrouwenverkiezingsdebat aan de orde: onderwijs, integratie, veiligheid en nieuwe politiek.

Ieder van deze thema's werd ingeleid dooreen hoogleraar verbonden aan de Universiteit Leiden. Professor Toonen van het departement bestuurskunde beet de spits af met de stelling dat 'alle onderwijs bijzonder is'. De tweestrijd die hierop volgde tussen Louisewies van der Laan (D'66) en Arda Gerkens (SP) leverde niet bepaald veel vuurwerk op. Beide politica waren het roerend met elkaar eens over het belang van Nederland als kenniseconomie. Slechts de financiering van het onderwijs leverde enige hilariteit bij het publiek op toen Van der Laan stelde dat de SP het onderwijs tracht te bekostigen middels het afschaffen van het leger en het verhogen van de belastingen. Nadat de andere politica zich in het debat mengden, kreeg vooral Melanie Schultz (VVD) het te verduren van haar collega's, aangezien haar partij slechts honderd miljoen euro wenst te investeren in het onderwijs.

Professor Shadid van het departement Culturele Antropologie stelde dat 'een aantal

politieke partijen de schuld voor het mislukken van het integratieproces zoeken bij de allochtone groepen zelf en weinig aandacht schenken aan de belemmeringen die de samenleving in dit proces opwerpt'. Marijke Vos (GroenLinks) was het volledig eens met deze stelling. "Zeggen dat de integratie is mislukt, is een klap in het gezicht van de allochtonen die wel zijn geïntegreerd en volwaardig meedraaien in onze maatschappij", aldus de GroenLinks politica. Schultz daarentegen vindt dat de verantwoordelijkheid voor integratie ligt bij de allochtoon zelf. "Niet de samenleving moet zich aanpassen aan de nieuwkomer, maar de nieuwkomer aan de samenleving waarin hij wil opgaan." Tevens pleitte Schultz voor een straf als een immigrant zelf zijn verantwoordelijkheid niet neemt. Alle deelnemers waren het er over eens dat integratie nauw samenhangt met vrouwenemancipatie.

De derde stelling luidde dat politieke partijen de media achterna lopen en daarmee de onrust over onveiligheid bevorderen. Hoogleraar criminologie Bruinsma stelt dat het met de onveiligheid in Nederland wel meevalt. Dit wordt bevestigd door de cijfers. Op de vraag waarom Den Haag onnodig paniek zaait wordt door

de deelnemers niet ingegaan. Jeltje van Nieuwenhoven (PvdA) en Gerda Verburg (CDA) blijken het opvallend veel punten met betrekking tot het thema veiligheid met elkaar eens. Preventie dient het uitgangspunt te zijn van het anti-misdaadbeleid. Een goede opvoeding en de juiste professionele ondersteuning voor gezinnen met problemen zijn volgens Verburg en Van Nieuwenhoven hierbij zeer belangrijk.

Ter afsluiting van de avond formuleerde professor Van Den Berg van het departement Politicologie een slotconclusie over het debat aan de hand van het onderwerp 'nieuwe politiek'. Natuurlijk kon een citaat van wijlen Pim Fortuyn bij dit onderwerp niet ontbreken. 'Ik zeg wat ik denk en ik doe wat ik zeg'. Toch vindt Van den Berg dat er eerst nagedacht moet worden voordat men iets zegt. Al met al was Van den Berg zeer te spreken over de levendigheid en de directheid van het vrouwenverkiezingsdebat. Volgens de professor lijkt de beschaving in het politieke debat te zijn teruggekeerd.

Als het vrouwenverkiezingsdebat één ding heeft bewezen, is het dat de interesse

onder studenten voor het politieke debat nog altijd aanwezig is. Een bomvolle Hooglandse kerk was hier het bewijs voor. Reden te meer om het succesvolle samenwerkingsverband tussen de drie Leidse verenigingen ook tijdens toekomstige verkiezings-debatten te laten bestaan.

"Studieverenigingen B.I.L., SPIL en studentenvereniging Augustinus hadden de handen ineengeslagen"

Cyril Springveld